

บันทึก

เรื่อง อำนาจในการเปิดเผยกิจการของผู้เสียภาษีอากร
(กรณีตามมาตรา ๑๐ แห่งประมวลรัษฎากร)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร. ๐๒๐๓/๔๑๘๗ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๖ แจ้งว่า กระทรวงการคลังขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาว่ากรมสรรพากรหรือเจ้าพนักงานสรรพากรโดยคำสั่งของกระทรวงการคลังหรือกรมสรรพากรจะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีการค้าของผู้ประกอบการค้าประเภทผู้ผลิตสินค้าต่างๆ ให้กรมสรรพสามิตทราบเพื่อนำไปประกอบการศึกษาเรื่องระบบการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพสามิต ได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ทั้งนี้ เพราะตามมาตรา ๑๐ แห่งประมวลรัษฎากรบัญญัติว่า เจ้าพนักงานผู้ใดโดยหน้าที่ราชการตามลักษณะนี้ได้รับเรื่องกิจการของผู้เสียภาษีอากรหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องห้ามมิให้นำออกแจ้งแก่ผู้ใดหรือยังให้ทราบกันไปได้โดยวิธีใด เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง) เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดแล้ว มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. ข้อมูลที่กรมสรรพสามิตขอทราบจากกรมสรรพากรนั้นเป็น กิจการของผู้เสียภาษีอากร ตามความหมายของมาตรา ๑๐^๑ หรือไม่ ซึ่งเรื่องนี้ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนว่า ข้อมูลเกี่ยวกับการเสียภาษีการค้าของผู้ประกอบการค้าประเภทผู้ผลิตสินค้าที่กรมสรรพสามิตต้องการทราบนั้น เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผู้ผลิตสินค้าเฉพาะรายตามที่กำหนด ว่ามีรายรับที่ต้องคำนวณภาษีในปีต่างๆ เท่าไร เสียภาษีเป็นจำนวนเท่าไร และรายละเอียดอื่นๆ อีกหลายรายการ ข้อมูลต่างๆ ที่กรมสรรพสามิตต้องการทราบนี้จึงมีอาจกล่าวเป็นอย่างอื่นได้ นอกจากเป็นการขอทราบกิจการของผู้เสียภาษีอากรตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ แห่งประมวลรัษฎากร

๒. การที่กรมสรรพากรหรือเจ้าพนักงานของกรมสรรพากรจะแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้กรมสรรพสามิตซึ่งเป็นส่วนราชการด้วยกันเป็นการแจ้งให้แก่ผู้อื่นหรือไม่ ในข้อนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า แม้กรมสรรพสามิตจะเป็นหน่วยราชการในกระทรวงเดียวกันกับกรมสรรพากรก็ตาม แต่มันก็เป็นนิติบุคคลมีอำนาจหน้าที่แตกต่างหากจากกัน การที่จะให้

^๑ มาตรา ๑๐ เจ้าพนักงานผู้ใดโดยหน้าที่ราชการตามลักษณะนี้ ได้รับเรื่องกิจการของผู้เสียภาษีอากร หรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ห้ามมิให้นำออกแจ้งแก่ผู้ใด หรือยังให้ทราบกันไปได้โดยวิธีใด เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย

กรมสรรพากรหรือเจ้าพนักงานของกรมสรรพากรแจ้งข้อมูลให้กรมสรรพสามิตทราบ จึงต้องถือว่า เป็นการแจ้งให้บุคคลอื่นทราบตามที่บัญญัติห้ามไว้ในมาตรา ๑๐

๓. เมื่อข้อมูลที่กรมสรรพสามิตประสงค์จะทราบเป็นกิจการของผู้เสียภาษีอากร และการแจ้งให้กรมสรรพสามิตทราบเป็นการแจ้งให้บุคคลอื่นทราบอันเป็นการต้องห้ามตาม มาตรา ๑๐ เช่นนี้ จึงต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่กรมสรรพากรจะส่งเจ้าพนักงานสรรพากรหรือ กระทรวงการคลังจะส่งกรมสรรพากรให้แจ้งข้อมูลดังที่ได้กล่าวมาให้กรมสรรพสามิตทราบนั้นถือ ได้หรือไม่ว่าเป็นกรณีเข้าข่ายกเว้นตามมาตรา ๑๐ ที่ว่า เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วย กฎหมาย คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาแล้วเห็นว่าความที่ว่า เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย นั้น หมายความว่าถึงตัวเจ้าพนักงานนั้นเองมีอำนาจทำได้โดยชอบด้วย กฎหมาย โดยมีกฎหมายรับรองให้ทำได้ เช่นเจ้าพนักงานสรรพากรตรวจพบจากรายการที่ผู้เสีย ภาษีอากรยื่นต่อเจ้าพนักงานสรรพากรว่าได้มีการหลีกเลี่ยงภาษีอากรอันเป็นความผิดตามมาตรา ๓๗^๒ แห่งประมวลรัษฎากร เจ้าพนักงานสรรพากรในฐานะผู้เสียหายย่อมมีอำนาจตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๔^๓ ในอันที่จะฟ้องคดีอาญาหรือตามมาตรา ๑๒๓^๔ ใน อันที่จะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีแก่ผู้เสียภาษีอากรรายนั้นได้ และในการนี้ย่อม มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมายที่จะเปิดเผยกิจการของผู้เสียภาษีอากรตามความจำเป็นได้ ดังนี้ เป็นต้น

ดังกล่าวแล้วนี้ย่อมจะเห็นได้ว่าข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ นั้น ต้องเป็น ข้อยกเว้นที่เจ้าพนักงานสรรพากรมีอยู่ตามกฎหมาย เมื่อไม่มีอยู่แล้วผู้ใดจะทำให้เกิดให้มันขึ้นหาได้ ไม่ เหตุฉะนั้น การที่กรมสรรพากรจะส่งเจ้าพนักงานสรรพากร หรือกระทรวงการคลังจะส่ง กรมสรรพากรให้ส่งข้อมูลดังที่ได้กล่าวข้างต้นไปยังกรมสรรพสามิต จึงไม่อาจก่อให้เกิดผลเป็น

^๒ มาตรา ๓๗ ผู้ใด

(๑) โดยรู้อยู่แล้วหรือโดยจงใจ แจ้งข้อความเท็จ หรือให้ถ้อยคำเท็จ หรือตอบคำถามด้วย ถ้อยคำอันเป็นเท็จ หรือนำพยานหลักฐานเท็จมาแสดง เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรตามลักษณะนี้ หรือ

(๒) โดยความเท็จ โดยฉ้อโกงหรืออุบาย หรือโดยวิธีการอื่นใดทำนองเดียวกันหลีกเลี่ยงหรือ พยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากรตามลักษณะนี้

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงเจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองแสนบาท

^๓ มาตรา ๒๔ บุคคลเหล่านี้มีอำนาจฟ้องคดีอาญาต่อศาล

(๑) พนักงานอัยการ

(๒) ผู้เสียหาย

^๔ มาตรา ๑๒๓ ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้

คำร้องทุกชั้นนั้นต้องปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ ลักษณะแห่งความผิด พฤติการณ์ต่าง ๆ ที่ความผิดนั้นได้กระทำการ ความเสียหายที่ได้รับและชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำเท่าที่จะบอกได้

คำร้องทุกชั้นนี้จะทำเป็นหนังสือหรือร้องด้วยปากก็ได้ ถ้าเป็นหนังสือต้องมีวันเดือนปีและ ลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ถ้าร้องด้วยปาก ให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ ลงวันเดือนปีและลงลายมือชื่อผู้บันทึก กับผู้ร้องทุกข์ในบันทึกนั้น

การส่งหรือแจ้งข้อมูลไปให้กรมสรรพสามิตทราบโดย มีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย
ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ แต่อย่างไร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่ากรณีตามปัญหานั้นกรมสรรพากรหรือเจ้า
พนักงานสรรพากรไม่มีอำนาจที่จะแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้กรมสรรพสามิตทราบได้ ไม่ว่าจะกระทำ
โดยคำสั่งของกรมสรรพากรหรือของกระทรวงการคลังหรือไม่ก็ตาม

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๖๖